

**Sprawozdanie z realizacji
„Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami
w Mieście Łodzi w latach 2014-2020” w 2018 r.**

„Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Mieście Łodzi w latach 2014-2020”, zwany dalej Programem, został przyjęty uchwałą nr LXXXIII/1747/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2014 r.

W Programie określono cel główny - przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec tej grupy osób. Realizacji celu głównego służą cele szczegółowe: rehabilitacja zawodowa, rehabilitacja społeczna, edukacja, rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, pomoc społeczna oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Program jest realizowany przez szerokie grono podmiotów, w tym: komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi, jednostki organizacyjne Miasta (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Zarząd Dróg i Transportu), Łódzki Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi, MPK-Łódź sp. z o.o., organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, Miejską Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

Program zakłada działania w następujących obszarach:

- I. Rehabilitacja zawodowa
- II. Rehabilitacja społeczna
- III. Edukacja
- IV. Rozwój infrastruktury Miasta, zintegrowany z potrzebami osób z niepełnosprawnościami.
- V. Pomoc społeczna
- VI. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami

Realizację poszczególnych celów przedstawiono poniżej.

I. Rehabilitacja zawodowa

Działania w obszarze rehabilitacji zawodowej prowadzone są przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi. Źródłem finansowania są w głównej mierze środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem działań podejmowanych w ramach rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia oraz awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W efekcie ma to doprowadzić do usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych, dając im poczucie materialnej niezależności i społecznej użyteczności.

Zakres działań i wysokość wydatków w 2018 r. ujęto w poniższej tabeli.

Tab. 1. Rehabilitacja zawodowa – środki PFRON

L.p.	Nazwa zadania	Wydatkowana kwota (zł)
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	1.111.056,67
2.	Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	1.194.027,04
3.	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności	6.459,17
4.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych	32.285,00
5.	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	0,00
6.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu	48.036,35
	Razem	2.391864,23

W wyniku działań prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi w 2018 r.:

- 25 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (od 2014 r. łącznie 166 osób),
- zawarto 30 umów na zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, dla 25 osób (od 2014 r. łącznie 211 umów dla 220 osób),
- zawarto 3 umowy na zorganizowanie szkoleń dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych, w których wzięło udział 21 osób,
- zawarto 6 umów na zorganizowanie staży dla 6 osób,

- 8 osób bezrobotnych uzyskało pracę po odbyciu staży (finansowanych ze środków innych niż PFRON),
- udzielono 55 porad zawodowych dla osób niepełnosprawnych,
- opracowano 2411 indywidualnych planów działania,
- 8 osób skierowano do prac społecznie użytecznych,
- 15 osób zatrudniono w ramach prac interwencyjnych.

II. Rehabilitacja społeczna.

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym poprzez m.in. wyrabianie zaradności osobistej i umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, pobudzanie aktywności społecznej, likwidację barier, w tym architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie postaw i zachowań społecznych sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Wiele działań w tym zakresie prowadzonych jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi. Ich rodzaj i wysokość wydatkowanych środków obrazuje tabela.

Tab.2. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez MOPS w Łodzi.

L.p.	Rodzaj zadania	Kwota (zł)	Liczba beneficjentów
1	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	1.930.837,14	1482 osoby
2	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	4.219.638,16	3012 osób
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	99.856,55	29 organizacji pozarządowych
4	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych,	1.411.687,20	141
5	Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się i technicznych	385.050,87	297
6	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	4.912.416,00	296
	Razem	12.959.486,65 zł	5257
	W tym:	12.431.596,36 zł	
	- PFRON		
	- budżet miasta Łodzi	527.890,29 zł	

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował kolejną edycję programu „Aktywny samorząd” adresowanego do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program finansowany jest ze środków PFRON. Rodzaj finansowanych działań, wysokość wydatków oraz liczbę beneficjentów obrazuje tabela. Część wniosków złożonych i rozpatrzonych w roku 2018 jest realizowana w roku 2019.

Tab. 3. Działania w ramach programu „Aktywny samorząd”.

	Nazwa zadania	Wnioski zrealizowane	Kwota wydatkowana (zł)
MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.			
A Likwidacja bariery transportowej	<u>Zadanie 1</u> : pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	15	79.329,69
	<u>Zadanie 2</u> : pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	4	4251,00
B Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	<u>Zadanie 1</u> : pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	53	422.176,61
	<u>Zadanie 2</u> : dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	26	52.000,00
C Likwidacja barier w poruszaniu się	<u>Zadanie 2</u> : pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	44	124.500,00
	<u>Zadanie 3</u> : pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	21	437.469,00
	<u>Zadanie 4</u> : pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	3	14.400,00
D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inna tego typu opiekę.	22	28.238,20

zależnej			
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego wraz z dodatkiem na pokrycie kosztów kształcenia. 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia w przypadku znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.	291	674.616,67
	Razem moduł I i II	345	1.836.981,17

Inne działania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:

1. Orzekanie o niepełnosprawności.

Wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi. W 2018 r. Zespół wydał:

- 1157 orzeczeń dot. osób do 16 roku życia,
- 9581 orzeczeń dot. osób powyżej 16 roku życia.

- 2. Organizowanie otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych w zakresie zadań polegających na wspieraniu osób niepełnosprawnych w życiu codziennym, kulturze czy sporcie.** W 2018 r. komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi przeprowadziły 13 konkursów, w których złożono 131 ofert, a 67 z nich przyjęto do realizacji. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmowała także zlecenie realizacji zadań w trybie pozakonkursowym, tj. na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Łącznie zawarto umowy na kwotę 14.940.948 zł. Zawarte umowy obejmowały szeroki wachlarz działań, m.in. rehabilitację leczniczą, psychologiczną, wydarzenia sportowe i kulturalne, imprezy integracyjne, wydawanie wydawnictw popularyzujących działalność artystyczną osób niepełnosprawnych. Konkursy dotyczyły także prowadzenia środowiskowych domów samopomocy, realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenia mieszkań chronionych.

III. Edukacja.

Zadania edukacji w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami obejmują w szczególności:

- 1) wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych;

- 2) organizowanie działań wspierających rodziny z małym niepełnosprawnym dzieckiem;
- 3) wspieranie integracji młodzieży niepełnosprawnej poprzez przygotowywanie uczniów do aktywnego samodzielnego poszukiwania pracy;
- 4) wspieranie współpracy placówek oświatowych z przedsiębiorcami;
- 5) organizowanie przedsięwzięć integracyjnych o charakterze artystycznym czy sportowym.

Tab. 4. Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych.

1	Liczba prowadzonych szkół i placówek specjalnych oraz szkół z klasami integracyjnymi	64
2	Liczba szkół ogólnodostępnych, w których uczą się uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	140
3	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczących się w szkołach ogólnodostępnych	320
4	Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym / integracyjnym	Placówki specjalne – 1986 Placówki/oddziały integracyjne – 616 Łącznie - 2602

Ponadto w ramach realizacji powyższych zadań w 2018 r.:

- kontynuowano projekt „Sobota ze specjalistami”, w ramach którego w kolejne soboty, przy prowadzonych przez Miasto Łódź Zespołach Wczesnego Wspomagania Rozwoju odbywały się konsultacje specjalistyczne dla rodziców małych dzieci dot. prawidłowego rozwoju;
- 439 dzieci było objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju;
- 267 uczniów skorzystało z praktyk zawodowych;
- 161 absolwentów uczestniczyło w zajęciach i warsztatach dot. metod aktywnego poszukiwania pracy;
- zorganizowano 73 szkolenia, warsztaty i lekcje w placówkach oświatowych dot. zwiększania świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i wspierania osób z niepełnosprawnościami; uczestniczyło w nich 540 osób.

IV. Rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Głównym celem działań w ramach tego celu jest stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do przestrzeni publicznej, a przez to udział w życiu społecznym. Realizowane są tutaj następujące zadania:

1. Likwidowanie barier architektonicznych.

1.1. Likwidowanie barier architektonicznych w dostępie do budynków Urzędu Miasta Łodzi i jednostek organizacyjnych Miasta.

1) Budynki UMiŁ.

W 2018 r. w budynku przy ul. Piotrkowskiej 104a zamontowano zewnętrzną windę osobową, dostosowaną do obsługi osób niepełnosprawnych.

2) Obiekty nadzorowane przez Wydział Sportu UMiŁ – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji:

- a) pływalnia „Sobolowa” przy ul. Sobolowej 1 - obiekt sezonowy oddany do użytku w 2018 roku, wyposażony w podnośnik basenowy dla osób niepełnosprawnych umożliwiający wejście i opuszczenie niecki basenowej przez osobę niepełnosprawną. Obiekt posiada również podjazdy i toaletę dla niepełnosprawnych oraz oznaczone miejsca parkingowe.
- b) obiekt sportowy przy ul. Minerskiej wyposażony jest w toaletę dla osób niepełnosprawnych i dedykowane miejsca parkingowe. Na trybunach wydzielone są miejsca dla osób niepełnosprawnych.
- c) „Młynek” ul. Śląska 168 w 2018 roku został wyposażony w toaletę dla osób niepełnosprawnych. Zainstalowany został również znacznik typu Totupoint przeznaczony dla osób z dysfunkcją narządu wzroku.

3) Obiekty nadzorowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMiŁ

- a) Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńczego Domu Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Przybyszewskiego 255/267 - przebudowa wraz z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych łazienek i toalet indywidualnych w budynku B (modernizacja 18 łazienek i 18 toalet przy pokojach),
- b) Dom Pomocy Społecznej Włókniarz im. Jana Pawła II w Łodzi przy ul. Krzemienieckiej 7/9 - budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych wraz z oporęczowaniem,
- c) 6 Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Złotniczej 10 - poprawa bazy technicznej, w tym modernizacja 9 pionów kanalizacyjnych obejmujących piętro I,II,III, parter oraz dostosowanie otworów drzwiowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych - wymiana 16 par drzwi do pokoi pensjonariuszy oraz 11 par drzwi do pomieszczeń socjalno-administracyjnych,

- d) Miejskie Centrum Medyczne im. dr K. Jonschera - Dom Dziennego Pobytu „Zaopiekuj się mną” przy ul. Przyrodniczej 7/9 – przystosowanie sanitariatu dla osób niepełnosprawnych,
- e) Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty”:
- Przychodnia Zdrowia „Bydgoska”, ul. Bydgoska 17/21 - zadanie z budżetu obywatelskiego „Bezpieczna Przychodnia w sercu Bałut” montaż dźwigu przystosowanego dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - Przychodnia Zdrowia „Snycerska” przy ul. Snycerskiej 1 oraz Przychodnia Zdrowia „Murarska”, ul. Murarska 4 – w ramach modernizacji obiektów przeprowadzono prace dostosowujące przychodnie do potrzeb osób niepełnosprawnych (poszerzenie drzwi wejściowych, wymiana stolarki drzwiowej wewnętrznej z poszerzeniem otworów drzwiowych, dostosowanie toalet, likwidacja progów utrudniających poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich).

1.2. Likwidowanie barier architektonicznych w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych na modernizowanym układzie drogowym oraz w ramach prowadzonych zadań utrzymaniowych na remontowanych ciągach pieszych.

W ramach realizowanych projektów inwestycyjnych zrealizowane zostały następujące zakresy robót likwidujące bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami:

1.2.1. Budowa pochylni dla niepełnosprawnych :

Przebudowa chodnika na ul. Tagore'a na odcinku od ul. Ronda Lotników Lwowskich do ul. Cieszkowskiego.

1.2.2. Przebudowa/budowa peronów przystankowych:

- 1) Budowa chodnika w ul. Gajcego w Łodzi na odcinku ul. Szelburg-Zarembiny do ul. Rataja.
- 2) Rozbudowa ul. Łucji na odcinku od al. Gen. Sikorskiego do ul. Świtezianki w Łodzi.
- 3) Budowa drogi rowerowej wzdłuż ul. Zachodniej/Zgierskiej na odcinku od ul. Pojezierskiej do ul. Północnej.
- 4) Zagospodarowanie terenu przed przychodnią przy ul. Tatrzańskiej 109.

1.2.3. Dostosowanie ciągów pieszych i przejść dla pieszych - obniżanie krawężników przy jezdniach i przejściach dla pieszych, stosowanie płytek wskaźnikowych i naprowadzających przy skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych w ramach realizacji następujących inwestycji:

- 1) Przebudowa ul. Tomaszowskiej w Łodzi od ronda z al. Ofiar Terroryzmu 11 Września do ul. Jędrzejowskiej wraz z budową ronda oraz z budowa kanalizacji sanitarnej i przebudową (modernizacją) sieci wodociągowej.
- 2) Przebudowa chodnika na ul. 11 Listopada na odcinku od ul. Niezapominajki do posesji nr 36.
- 3) Przebudowa skrzyżowania ulic Socjalnej i Strzeleckiej.
- 4) Rozbudowa ul. Łucji na odcinku od al. Gen. Sikorskiego do ul. Świtezianki.
- 5) Przebudowa ul. Kryzysowej (na odcinku od ul. Rybackiej do ul. Morelowej).
- 6) Przebudowa nawierzchni ul. Ks. Harcmistrza Ignacego Skorupki na odcinku od ul. Wólczańskiej do ul. Piotrkowskiej.
- 7) Zagospodarowanie terenu przed przychodnią przy ul. Tatrzańskiej 109.
- 8) Modernizacja ul. Wróblewskiego na odcinku od ul. Bratysławskiej do ul. Maratońskiej.
- 9) Przebudowa ul. Rudzianki (na odcinku od ul. Starorudzkiej do końca ulicy).
- 10) Przebudowa ul. Kurpińskiego (na odcinku od ul. Przestrzennej do posesji nr 11/13).
- 11) Przebudowa chodnika na ul. Szczucińskiej.
- 12) Przebudowa chodnika na ul. Lutomiarskiej
- 13) Przebudowa ul. Chałubińskiego na odcinku od ul. Taterniczej do ul. Janosika wraz ze skrzyżowaniem ul. Stokowska, Taternicza, Chałubińskiego.
- 14) Przebudowa ul. Żółtowej na odcinku ok. 440 mb od posesji nr 36 do posesji nr 44 wraz ze sporządzeniem dokumentacji projektowej.
- 15) Budowa zatok postojowych i chodników przy ul Pomorskiej.
- 16) Rozbudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 71 z ul. Okólną.
- 17) Przebudowa ul. Familijnej na odcinku od ul. Prądyńskiego do posesji nr 29.
- 18) Przebudowa ul. Glebowej na odcinku od ul. Bruzdowej do ul. Kujawskiej.
- 19) Przebudowa ul. Giewont w Łodzi na odcinku od ul. Brzezińskiej do ul. Chałubińskiego.
- 20) Przebudowa ulicy Stokowskiej w Łodzi na odcinku od ul. Kerna do ul. Taterniczej.
- 21) Przebudowa chodnika na ul. Łazowskiego na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Kongresowej.
- 22) Przebudowa chodnika na ul. Łazowskiego na odcinku od ul. Rzgowskiej do ul. Białostockiej.

- 23) Przebudowa chodnika na ul. Rogozińskiego na odcinku od ul. Cieszkowskiego do ul. Komfortowej.
- 24) Przebudowa chodnika ul. Rzgowskiej na odcinku od posesji nr 164 do posesji nr 194.
- 25) Modernizacja ul. Pustynnej na odcinku od ul. Rozległej do torów PKP.
- 26) Przebudowa chodnika na ul. Ciołkowskiego i przy skwerze Dubaniewicza.
- 27) Przebudowa chodnika na ul. Kasprzaka.

1.2.4. Wykorzystanie elementów infrastruktury drogowej pozwalających niewidomym odróżnić chodnik od ścieżki rowerowej:

- 1) Budowa drogi rowerowej wraz chodnikami i peronami przystankowymi dookoła ronda Solidarności wraz z połączeniem do ul. Jaracza.
- 2) Budowa brakującego fragmentu drogi rowerowej dookoła ronda Lotników Lwowskich.
- 3) Budowa drogi rowerowej wzdłuż ul. Zachodniej/Zgierskiej na odcinku od ul. Pojezierskiej do ul. Północnej.

1.2.5. Ponadto, w 2018 r. wyremontowano następujące ciągi piesze:

- 1) Remont ulicy i chodników na ul. Admiralskiej na odcinku od ul. Czystej do ul. Narcyzowej.
- 2) Remont chodnika po wschodniej stronie ul. 11 Listopada.
- 3) Remont chodnika na ul. Łagiewnickiej od nr 305 w kierunku ul. Okólnej.
- 4) Remont chodnika na ul. Łagiewnickiej przy posesji nr 298.
- 5) Remont chodnika ul. Tybury przy posesji nr 1.
- 6) Remont chodnika na ul. Sierakowskiego na odcinku ul. Kniaziewiczza do ul. Jana.
- 7) Remont chodnika na ul. Lutomierskiej na odcinku od ul. Wolnej do ul. Obornickiej.
- 8) Remont chodnika na ul. Sierakowskiego na odcinku od ul. Limanowskiego w kierunku ul. Wrześnieńskiej.
- 9) Remont chodnika na ul. Lutomierskiej na odcinku od ul. Powstańców Wielkopolskich w kierunku wschodnim.
- 10) Remont chodnika na ul. Pojezierskiej na odcinku od ul. Zgierskiej w kierunku zachodnim.
- 11) Remont chodnika na ul. Pojezierskiej 1/3.
- 12) Remont chodnika na ul. Sierakowskiego na odcinku od ul. Piotrowiczowej w kierunku ul. Pojezierskiej.
- 13) Wymiana krawężnika i remont chodnika na ul. Chocianowickiej od nr 145 do nr 180.

- 14) Wymiana i uzupełnienie zniszczonych płyt chodnikowych na ul. Przestrzennej od posesji nr 8 do ul. Pasjansowej.
- 15) Wymiana i uzupełnienie zniszczonych płyt chodnikowych na ul. Gombrowicza od ul. Pokojowej do ul. Blokowej.
- 16) Remont chodnika przy ul. Karpackiej od ul. Pabianickiej do ul. Kosmonautów strona południowa.
- 17) Remont chodników po stronach wschodniej i zachodniej ul. Obywatelskiej na odcinku od ul. Maratońskiej (przejazd PKP) do ul. Pienistej.
- 18) Remont chodnika na ul. Telefonicznej na odcinku od ul. Bystrzyckiej do ul. Doły.
- 19) Remont pasa zieleni od przystanku tramwajowego Radiostacja do wjazdu na osiedle przy ul. Narutowicza 140 oraz remont części zniszczonego chodnika.
- 20) Remont chodnika przy ul. Jaracza od ul. Piramowicza do ul. Kilińskiego.
- 21) Kontynuacja wymiany chodnika na ul. Kilińskiego.
- 22) Remont chodnika wzdłuż ul. Olechowskiej od ul. Zakładowej, o szerokości min. 1,5 m.
- 23) Remont ulicy i chodników na ul. Diamentowej.
- 24) Remont ulicy i chodników na ul. Szafirowej.
- 25) Remont ul. Koguciej na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Platynowej.
- 26) Kontynuacja remontu chodnika na ul. Jeża.
- 27) Remont chodnika na ul. Wałbrzyskiej po prawej stronie od ul. Warszawskiej.
- 28) Remont ul. Świetlanej na odcinku od ul. Sowińskiego do ul. Przedwiośnie.
- 29) Kontynuacja remontu chodników na ul. Porzeczkowej.
- 30) Remont chodnika na ul. Biegańskiego od ul. Zgierskiej po stronie południowej.
- 31) Remont chodnika oraz budowa miejsc postojowych na ul. Organizacji WiN po stronie południowej na odcinku od ul. Marynarskiej do ul. Zielnej.
- 32) Remont chodnika i miejsc postojowych na ul. Okopowej na odcinku od ul. Zagajnikowej do ul. Miarki po stronie północnej.
- 33) Remont chodnika na ul. Prożka na odcinku ul. Radłowej w kierunku ul. Srebrnej.
- 34) Remont chodnika na ul. Radłowej na odcinku od ul. Hipotecznej w kierunku ul. Prożka.
- 35) Remont chodnika ul. Urzędniczej na odcinku od nr 41 w kierunku ul. Sędziowskiej.
- 36) Remont chodnika na ul. Sędziowskiej przy posesji nr 8/10 i 7/9.
- 37) Remont chodnika na ul. Ks. Brzóska na odcinku od ul. Piotrowiczowej w kierunku ul. Jana.
- 38) Remont chodnika na ul. Sędziowskiej wzdłuż Parku Andrzeja Struga.
- 39) Remont ul. Płytkiej.

- 40) Wymiana i uzupełnienie zniszczonych płyt chodnikowych na ul. Płytkiej.
- 41) Wymiana i uzupełnienie zniszczonych płyt chodnikowych na ul. Profilowej od ul. Mierzejowej do ul. Kierunkowej.
- 42) Remont jezdni ul. Anieli Krzywoń od posesji nr 19 do ul. Gombrowicza - pokrycie asfaltem nawierzchni brukowej.
- 43) Remont jezdni ul. Blokowej od ul. Komunalnej do ul. Zjednoczenia – pokrycie asfaltem nawierzchni brukowej.
- 44) Remont nawierzchni ul. Gościniec od nr 236 do nr 199 poprzez powierzchniowe utrwalenie nawierzchni z tłucznia kamiennego emulsją i grysem.
- 45) Remonty chodników na ulicach: Kusa, Zdrowie, Biegunowa i Jęczmienna.
- 46) Remont chodnika na ul. Zelwerowicza od przystanku autobusowego przy ul. Kopcińskiego do numeru 9a.
- 47) Remont chodnika na odcinku 90 m pomiędzy posesjami Józefa 15a Józefa 17.
- 48) Remont chodnika na ul. Szpitalnej na odcinku 160 m pomiędzy posesjami nr 2 do i nr 4.
- 49) Wymiana chodnika po północnej stronie ul. Kazimierza od ul. Niciarnianej do ul. Szpitalnej.
- 50) Kontynuacja naprawy chodnika 150 m² na ul. Żelaznej po stronie zachodniej.
- 51) Wykonanie remontu nawierzchni na ul. Majowej metodą stabilizacji – kontynuacja.
- 52) Remont chodnika przy ul. Skalnej po zachodniej stronie na odcinku od ul. Zbocze do ul. Potokowej.
- 53) Remont ul. Wodospadowej metodą powierzchniowego utwardzenia za pomocą emulsji asfaltowej i grysu kamiennego.
- 54) Remont chodnika na ul. Kolińskiego na odcinku ul. Jonschera do ul. Miarki.
- 55) Remont chodnika na ul. Piotrowiczowej na odcinku od ul. Sierakowskiego do ul. Ks. Brzóska.
- 56) Remont chodnika na ul. Murarskiej na odcinku od nr 34 w kierunku ul. Chopina.
- 57) Remont jezdni ul. Betonowej od ul. Przyjemnej do ul. Skrajnej – utwardzenie nawierzchni jezdni metodą stabilizacji.
- 58) Remont chodnika na ul. Ciasnej od ul. Pabianickiej do ul. Ceramicznej po stronie południowej.
- 59) Remont chodnika na ul. Krakusa od ul. Sanockiej do nr 10 po stronie wschodniej.
- 60) Remont chodnika na ul. Powszechnej 28 – działki nr 253/2 i 253/33, obręb G-28.
- 61) Remont chodnika na ul. Kadłubka na wysokości posesji nr 35.

- 62) Remont chodnika na ul. Paryskiej od al. Piłsudskiego w kierunku południowym z wykonaniem nasadzeń w pasie drogi.
- 63) Remont chodnika po obu stronach ul. Księżnej Kingi od ul. Piasta Kołodzieja do ul. Dąbrówki.

W sumie wyremontowano 64 dróg. Wszystkie remonty realizowane są zgodnie z Łódzkim Standardem Dostępności.

2. Wynajem lokali mieszkalnych osobom niepełnosprawnym.

W 2018 r. wynajęto osobom niepełnosprawnym ze znacznym stopniem niepełnosprawności 11 lokali mieszkalnych. Na liście oczekujących znajduje się 247 osób.

3. Likwidowanie barier w komunikacji zbiorowej i indywidualnej.

- 1) Przewóz osób niepełnosprawnych – usługa przewozowa na podstawie zlecenia w relacji „drzwi-drzwi”, wykonywana przez MPK-Łódź sp. z o.o. – Zakład Przewozu Osób Niepełnosprawnych. W 2018 r. przewieziono 91.986 pasażerów.
- 2) Wydawanie biletów specjalnych uprawniających do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji publicznej w Łodzi – w 2018 r. wydano 5340 takich biletów.
- 3) Wydawanie abonamentów parkingowych dla osób niepełnosprawnych uprawniających do bezpłatnego korzystania z miejsca parkingowego w strefie płatnego parkowania - wydano 2133 abonamenty.
- 4) Wydawanie kart parkingowych.
Karty parkingowe, uprawniające osoby niepełnosprawne do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, wydawane są przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi. W 2018 r. wydano 1473 karty dla osób fizycznych i 16 kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.
- 5) Wyznaczono 38 nowych miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

4. Łódzki standard dostępności.

W dniu 20 października 2017 r. zostało wydane zarządzenie Nr 7120/VII/17 Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie wprowadzenia „Łódzkiego standardu dostępności”. Dokument zawiera zbiór podstawowych wytycznych, wynikających bezpośrednio lub pośrednio z obowiązujących przepisów prawa. Celem Standardu jest określenie podstawowych wytycznych decydujących o zapewnieniu warunków dostępności przestrzeni miejskiej, obiektów oraz ich otoczenia, środków komunikacji miejskiej, wydarzeń i usług w tym także usług cyfrowych oraz usprawnienie i podwyższenie poziomu koordynacji procesów projektowych i wykonawczych w zakresie zapewnienia dostępności miasta dla wszystkich mieszkańców. Zgodność ze Standardem inwestycji realizowanych w Łodzi podlega weryfikacji przez Zarząd Inwestycji Miejskich, Zarząd Dróg i Transportu oraz musi mieć zatwierdzenie Rzecznika Osób Niepełnosprawnych działającego przy Urzędzie Miasta Łodzi. W 2018 r. do zaopiniowania przez Rzecznika złożono 41 projektów.

5. Inne działania.

W 2018 r., mając na celu zwiększanie dostępności przestrzeni publicznej dla osób z dysfunkcją wzroku, ze środków budżetu miasta Łodzi zakupiono i zamontowano 37 urządzeń elektronicznych ułatwiających osobom niewidomym i słabowidzącym orientację przestrzenną. Urządzenia, tzw. znaczniki TOTUPOINT, emitują sygnały tonowe i komunikaty głosowe o lokalizacji, w której znajduje się użytkownik. Urządzenia współpracują z dedykowaną, bezpłatną, ogólnodostępną aplikacją mobilną dla systemów operacyjnych Android i iOS, która m.in. umożliwia aktywowanie urządzeń automatycznie lub na żądanie oraz prezentuje pobrane z urządzenia treści opisowe. Znaczniki umieszczono na budynkach instytucji i placówek istotnych dla załatwiania spraw przez mieszkańców - m.in. budynek główny UMŁ, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, niektóre podmioty lecznicze, niektóre instytucje kultury (Teatr Nowy, Teatr Muzyczny, EC1, Pałac Herbsta), Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, Łódzki Oddział Wojewódzki NFZ, siedziby niektórych organizacji pozarządowych (Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Szansa dla Niewidomych), urzędy skarbowe. Ta inicjatywa spotkała się z pozytywnym przyjęciem przez środowisko osób z niepełnosprawnością wzroku.

W 2019 r. lista miejsc oznaczonych znacznikami będzie poszerzana.

V. Pomoc społeczna.

Ponieważ osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny często znajdują się w trudnym położeniu materialnym, a ich potrzeby niejednokrotnie są zwiększone w stosunku do osób zdrowych, celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób potrzebujących. Główne zadania samorządu terytorialnego w tym obszarze to:

1. Prowadzenie domów pomocy społecznej, domów dziennego pobytu i innych placówek

- a) W 2018 r. w Łodzi funkcjonowało 15 **domów pomocy społecznej** o różnym profilu, z tego 13 domów prowadzonych przez Miasto Łódź i 2 domy prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta. Placówki te na koniec 2018 r. dysponowały łącznie liczbą 2001 miejsc. W ciągu całego roku w domach pomocy społecznej przebywało rotacyjnie 2340 mieszkańców. Największą liczbą miejsc dysponują domy dla przewlekle somatycznie chorych oraz dla przewlekle psychicznie chorych. Zapotrzebowanie na miejsca w domach opieki społecznej jest wysokie. Na miejsca oczekuje 706 osób.
- b) W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonują także dwa **dziennie domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych**. Placówki te dysponują pulą 100 miejsc przeznaczonych dla osób upośledzonych umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa, cechami autystycznymi, często sprzężonymi z dysfunkcją ruchu czy epilepsją. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszczany był pobyt w Domach osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę psychologiczną, terapeutyczną, wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania.
- c) Od 2015 r. funkcjonuje w Łodzi pierwszy **Rodziny Dom Pomocy**, z siedzibą przy ul. Edwarda 33. Dom przeznaczony jest dla 4 osób, wymagających wsparcia z powodu niepełnosprawności intelektualnej. Mieszkają w nim młode osoby, kończące edukację w ośrodkach szkolno-wychowawczych. W Domu towarzyszą im opiekunowie, którzy pomagają w codziennych czynnościach oraz prowadzą zajęcia terapeutyczno-rehabilitacyjne.
- d) Pomoc dla osób niepełnosprawnych udzielana jest także poprzez prowadzenie **środowiskowych domów samopomocy**. Domy takie świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności

społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W 2018 r. w Łodzi funkcjonowało 5 środowiskowych domów samopomocy, prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta (Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie, Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Łodzi, Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „Pomost”, Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych).

Placówki dysponowały łącznie 205 miejscami i skorzystało z nich 267 osób. Na miejsce w środowiskowych domach samopomocy oczekiwało 126 osób, w tym największą grupę (107 osób) stanowili chorzy na chorobę Alzheimera.

Osoby, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź takie domy opuściły, mogą korzystać ze wsparcia dwóch Klubów Samopomocy. Prowadzą je Klub Lokalnej Integracji „Lonia” oraz Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych. Kluby zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej przy współudziale, w miarę możliwości, rodziny uczestnika. Z usług Klubów skorzystały 82 osoby.

2. Finansowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

- a) Osoby niepełnosprawne z powodu wieku lub choroby, będące podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, mogą korzystać z **usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych**, świadczonych w miejscu zamieszkania. Ta forma wsparcia obejmuje pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze realizowane były w 2018 r. przez 6 podmiotów niepublicznych (Polski Czerwony Krzyż - Łódzki Zarząd Okręgowy, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów, Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce”, Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi oraz Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych). Z tej formy pomocy skorzystało 3081 osób.
- b) Osobną kategorię stanowią **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. W 2018 r. zadanie to było realizowane przez

Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” z siedzibą w Lublinie. Z usług opiekuńczych, w wymiarze 19 470 godzin, skorzystało 56 osób.

3. Prowadzenie mieszkań chronionych.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych prowadzi mieszkania chronione dla mieszkańców Łodzi - osób z zaburzeniami psychicznymi w 6 lokalizacjach – w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22, ul. Traktorowej 90 m. 34, ul. Krawieckiej 10 a-c, ul. Łagiewnickiej 102/116 oraz w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach A. Placówki te dysponują łącznie 40 miejscami. W 2018 r. korzystało z nich rotacyjnie 49 osób chorujących psychicznie, a 7 osób oczekiwało na miejsce.

4. Wypłata zasiłków i innych świadczeń pieniężnych.

1) Świadczenia pomocy społecznej udzielane są osobom potrzebującym w formie zasiłków pieniężnych (stałych, okresowych lub celowych) oraz w formie bezgotówkowej, jak np. pokrywanie kosztów posiłków.

Tab. 5. Zasiłki i pomoc bezgotówkowa z pomocy społecznej w 2018 r.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba beneficjentów	Kwota (zł)
1	Zasiłek stały	5029 osób	24.051.423
2	Zasiłek okresowy	10 545 osób	21.001.889
3	Zasiłek celowy	15 367 osób	16.234.272
4	Zasiłek celowy na zakup posiłku	10 483 osoby / 73 192 świadczenia	13.136.375
5	Posiłek	4909 osób / 595 324 posiłki	3.032.255
6	Razem		77.456.214

2) Osobom niepełnosprawnym:

- powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- niepełnosprawnym dzieciom

przysługuje **zasiłek pielęgnacyjny** w wysokości 153 zł (os 1 listopada 2018 r. 184,42 zł) w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

W 2018 r. wypłacono 150.212 takich świadczeń na łączną kwotę 23.650.269 zł.

3) Rodzice lub opiekunowie osób niepełnosprawnych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji, którzy zrezygnowali lub nie podjęli pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad taką osobą, otrzymali 21.466 świadczeń pielęgnacyjnych i 2618 specjalnych zasiłków opiekuńczych. Kwota przeznaczona na te świadczenia wyniosła odpowiednio 31.592.640 zł i 1.380.095 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono kwoty wydatków na realizację celu V-Pomoc społeczna.

Tab.6. Wydatki w 2018 r. na pomoc społeczną.

L.p.	Zadanie/działanie	Kwota (zł)
1	Prowadzenie domów pomocy społecznej	88.242.646
2	Prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych	3.465.340
	Prowadzenie rodzinnego domu pomocy	109.680
3	Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy	3.971.248
4	Działalność Klubów Samopomocy	437.304
5	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńczych	12.844.059
6	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	676.104
7	Prowadzenie mieszkań chronionych	500.000
8	Zasiłki i pomoc bezgotówkowa	77.456.214
9	Zasiłki pielęgnacyjne	23.650.269
10	Świadczenia dla opiekunów osób niesamodzielnych	32.972.735
	Razem	244.325.599

5. Inne działania.

Od 2017 r. Miasto Łódź realizuje projekt „Opiekuncza Łódź”, na który otrzymano dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w wysokości 4 937 608,40 zł. Całkowita wartość zadania wynosi 5.570.272,40 zł.

Projekt skierowany jest do osób zależnych lub niesamodzielnych, w tym osób starszych lub z niepełnosprawnościami, oraz do ich rodzin i opiekunów faktycznych. Uczestnicy projektu uzyskują dostęp do takich form pomocy jak: wsparcie psychologa, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, mieszkania wspomaganego, rodzinny dom pomocy społecznej, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, wypożyczalnia sprzętu wspomagającego lub pielęgnacyjnego. Efektem projektu będzie zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym osób

zależnych lub niesamodzielnych, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy.

Założono objęcie wsparciem 592 osoby (w tym 422 osoby zależne / niesamodzielne i 170 opiekunów faktycznych). Projekt jest realizowany w okresie październik 2017 r. - wrzesień 2019 r.

Projekt jest realizowany przez Miasto Łódź jako lidera, w partnerstwie z czterema organizacjami pozarządowymi. Realizowane są następujące usługi:

1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi:

- poradnictwo specjalistyczne psychologiczne dla osób zależnych lub niesamodzielnych oraz ich rodzin i opiekunów faktycznych – z tej formy pomocy skorzystało 56 uczestników projektu,

- praca socjalna – objęto nią 502 uczestników projektu.

2) Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych:

- Rodzinny Dom Pomocy dla 7 osób – ze wsparcia do tej pory skorzystało 7 osób,

- mieszkania wspomagane dla 10 osób - do tej pory z usługi skorzystało 20 uczestników projektu,

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 70 osób – z usługi skorzystało 25 uczestników projektu,

2) Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym "Okaż Serce":

- usługi opiekuńcze dla 200 osób – z tej formy pomocy skorzystały 472 osoby.

3) Stowarzyszenie Rodzin Działających na Rzecz Zdrowia Psychicznego "Dla Rodziny":

- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej dla 24 osób chorujących psychicznie oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie - z usługi skorzystało 54 uczestników projektu.

4) Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych:

- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego - z usługi skorzystało 77 uczestników projektu.

VI. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Główne zadania w tym obszarze to:

1. Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych.

Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych jest zadaniem realizowanym przez Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Łodzi. W 2018 r. prowadzono w tym zakresie następujące działania:

- a) udzielanie indywidualnych informacji w zakresie ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami - pisemnie, telefonicznie oraz bezpośrednio w siedzibie Urzędu udzielono ok. 8890 informacji,
- b) udzielanie porad prawnych – przyjęto 117 osób,
- c) wspieranie osób niepełnosprawnych w ich potrzebach i problemach, kierowanie do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych, wskazywanie właściwego sposobu załatwienia sprawy, podejmowanie interwencji w sprawach indywidualnych,
- d) współpraca z Centrum Informacji i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji zawodowej, motywowanie klientów Oddziału ds. Osób Niepełnosprawnych do podjęcia aktywności zawodowej poprzez kierowanie do Centrum i polecanie usług: doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, staży zawodowych oraz doradztwa prawnego, monitorowanie postępów klientów w tym zakresie,
- e) udział w XXVI Targach Sprzętu Rehabilitacyjnego „Rehabilitacja” - prowadzenie stoiska informacyjnego,
- f) udział Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w szeregu spotkań dla osób niepełnosprawnych nt. przysługujących uprawnień i ulg, w siedzibach organizacjach pozarządowych, oddziałach szpitalnych lub ośrodkach dla niepełnosprawnych,
- g) przeprowadzanie szkoleń i doradztwa dla pracowników innych komórek organizacyjnych UMŁ oraz instytucji zewnętrznych z zakresu spraw dot. niepełnosprawności (np. organizacje pozarządowe, zakłady karne, szkoły wyższe i inne), w tym przeprowadzono warsztaty z zakresu kultury Głuchych i języka migowego pn. „Miasto Głuchych”,
- h) współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w zakresie promowania działalności artystycznej osób z niepełnosprawnościami: współorganizowanie wydarzeń artystycznych i kulturalnych,
- i) doradztwo w zakresie zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami wydarzeń organizowanych lub finansowanych z budżetu miasta Łodzi,
- j) zwiększenie dostępności informacji w mediach społecznościowych, prowadzenie funpage i dwóch grup na Facebook’u: Niepełnosprawni Łodzianie oraz specjalnej grupy dla Głuchych _ DEAF – Łódź/Rzecznik Osób Niepełnosprawnych z bieżącymi informacjami, również w języku migowym,
- k) udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym w ramach dni otwartych ZUS (dwa razy w roku).

2. Wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2018 r. przeprowadzono dwa konkursy ofert dla organizacji pozarządowych w formie wsparcia realizacji zadań publicznych dotyczących działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- prowadzenia rehabilitacji leczniczej oraz rehabilitacji psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- prowadzenia działań w zakresie włączania społecznego, przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym m.in. prowadzenia zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami; organizowania imprez kulturalnych, w tym o charakterze integracyjnym, podnoszenie poziomu świadomości społecznej i rozwijanie wrażliwości na prawa osób niepełnosprawnych;

Spośród 54 złożonych ofert przyjęto do realizacji 20 zadań, na które przekazano łącznie 99.408,00 zł.

Ponadto zawarto 11 umów z organizacjami pozarządowymi w trybie uproszczonym na realizację różnorodnych działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 37.606,00 zł.

3. Zapewnienie obsługi w UMŁ osób głuchych poprzez usługi tłumacza języka migowego.

W 2018 r. po raz kolejny realizowane było zadanie polegające na wspieraniu osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Łodzi i miejskimi jednostkami organizacyjnymi poprzez świadczenie usług tłumacza języka migowego. Wyboru realizatora zadania na lata 2018-2020 dokonano w trybie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Wykonawcą jest Polski Związek Głuchych. Realizacja zadania polega na zapewnieniu dostępu do usług tłumacza języka migowego za pomocą aplikacji komputerowej dostępnej na specjalnie przygotowanych stanowiskach komputerowych w kilku lokalizacjach (m.in. budynki dawnych delegatur UMŁ, biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Centrum Świadczeń Socjalnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi).

Usługa była wykonana 423 razy. Koszt realizacji zadania wynosił 42.309,00 zł.

4. Udział w procedurze wynajmowania lokali osobom niepełnosprawnym.

Jednym z zadań Rzecznika Osób Niepełnosprawnych jest opiniowanie wniosków o najem komunalnych lokali mieszkalnych osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności pod kątem dostosowania lokalu do uzasadnionych potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2018 r. wydano 55 takich opinii.

5. Inne działania.

- 1) Rozpoczęcie realizacji projektu Łódzka Karta „Bez Barrier” i wydawanie Karty. Projekt skierowany jest do osób z niepełnosprawnością mieszkających na terenie Łodzi. Posiadacze Karty mogą korzystać z ofert, ulg, zniżek i promocji, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy – partnerów projektu. Obecnie do projektu przystąpiło 52 partnerów.
- 2) Realizacja, wspólnie z Fundacją TUS i firmą Infosys, projektu badania dostępności miejsc użyteczności publicznej w Łodzi dla osób niepełnosprawnych. Umieszczenie informacji o dostępności 40 miejsc w Łodzi w internetowej bazie <http://www.niepelnosprawnik.pl>.
- 3) Opracowanie wytycznych w zakresie dostosowania mieszkań komunalnych do poszczególnych rodzajów niepełnosprawności.
- 4) Organizacja, we współpracy z organizacją pozarządową, imprezy integracyjnej „Piramida dobrej woli”, w wydarzeniu wzięło udział ponad 500 osób, niepełnosprawnych i pełnosprawnych mieszkańców Łodzi, władze miasta, urzędnicy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. W programie były warsztaty aktywizujące, prezentacja twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnościami oraz za zakończenie integracyjny taniec uliczny.
- 5) Współpraca z Instytutem Nowych Technologii w zakresie dostosowania urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych pod względem architektonicznym i społecznym – przygotowanie materiału do analizy.

VII. Podsumowanie.

Doświadczenia z realizacji Programu w kolejnych latach pozwalają sformułować wnioski co do najważniejszych potrzeb i obszarów działań w zakresie realizacji Programu w kolejnych latach:

1. Ze względu na trendy demograficzne oraz duże zapotrzebowanie społeczne istotne jest:

- a) zwiększenie ilości i jakości usług opiekuńczych i asystenckich w domach dla osób niesamodzielnych (w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, także przy wykorzystaniu środków zewnętrznych);
 - b) zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach pomocy; zwiększenie liczby miejsc opieki wytchnieniowej;
 - c) stworzenie większej liczby lokali przeznaczonych na mieszkania chronione, przeznaczone dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w ramach planowanej rewitalizacji obszarowej Łodzi;
 - d) zapewnienie większej puli mieszkań komunalnych przeznaczonych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności; lokale powinny być w dobrym stanie technicznym, wyposażone we wszystkie niezbędne instalacje i dostępne dla osób z różnego rodzaju dysfunkcjami;
2. Rzecznik Osób Niepełnosprawnych będzie kontynuował działania związane z organizacją i uczestnictwem w spotkaniach z organizacjami społecznymi w terenie: w siedzibach organizacji pozarządowych, klubach osiedlowych, oddziałach dziennych psychiatrycznych, środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej itp.;
 3. Konieczne jest upowszechnianie wiedzy na temat wymagań „Łódzkiego standardu dostępności” wśród urzędników i organizacji pozarządowych;
 4. Korzystne byłoby zwiększenie liczby pojazdów do realizacji usługi przewozu osób niepełnosprawnych w systemie „drzwi-drzwi”, dla zapewnienia transportu zarówno dzieciom dowożonym do szkół jak i pracującym osobom dorosłym;
 5. Bardzo ważna jest kontynuacja wsparcia finansowego dla organizacji pozarządowych, szczególnie w zakresie prowadzenia przez nie rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
 6. Bardzo cenne dla integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem jest organizowanie i promowanie działań o charakterze kulturalnym z zachowaniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (tłumacz języka migowego, pętla indukcyjna, audiodeskrypcja);
 7. Dużym udogodnieniem jest zapewnienie tłumaczenia ważnych informacji na język migowy na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi i funpage Rzecznika Osób Niepełnosprawnych;

8. Istotne dla aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest zachęcanie pracodawców do zwiększania liczby miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, szczególnie w sektorze administracji publicznej;
9. Korzystna dla środowiska osób niepełnosprawnych będzie kontynuacja działań w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej, z wykorzystaniem funduszy własnych i zewnętrznych.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Zdrowia
i Spraw Społecznych
Iwona Iwanicka
dr Iwona Iwanicka

GLÓWNY SPECJALISTA

Agata Tyłipska
Agata Tyłipska

KIEROWNIK

Oddziału ds. Osób Niepełnosprawnych

Katarzyna Tręda-Pisera
Katarzyna Tręda-Pisera

P.O. DYREKTORA
DEPARTAMENTU
SZYBKOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

Robert Kwasnik
Robert Kwasnik

WICEPREZYDENT MIASTA ŁODZI

Adam Węczasnik
ADAM WĘCZASNIK